

Úvodní stránka>Rodinné věci a dědictví>Rodičovská zodpovědnost – právo péče o dítě, právo na styk s dítětem

V oblasti občanskoprávní budou podle práva EU pokračovat probíhající řízení a řízení zahájená před koncem přechodného období. Portál e-Justice bude na základě vzájemné dohody se Spojeným královstvím uchovávat příslušné informace týkající se Spojeného království do konce roku 2024.

Rodičovská zodpovědnost – právo péče o dítě, právo na styk s dítětem

Severní Irsko

1 Co znamená pojem „rodičovská odpovědnost“ v praxi? Jaká jsou práva a povinnosti osoby s rodičovskou odpovědností?

Vyhláška Severního Irska o dětech z roku 1995 (Children (Northern Ireland) Order 1995) definuje rodičovskou odpovědnost jako veškerá práva, úkoly, pravomoci a povinnosti, které má rodič podle zákona ve vztahu k dítěti. Tato vyhláška neuvádí výčet těchto práv a povinností. Bylo však uznáno, že osoby s rodičovskou odpovědností mají:

- povinnost chránit dítě, zajistit domov a péči o dítě,
- možnost určit, kde by dítě mělo žít,
- možnost rozhodovat o tom, kdo může být s dítětem ve styku,
- povinnost zajistit vzdělání dítěte,
- právo udělit souhlas s vydáním cestovního pasu,
- povinnost zajistit lékařskou péči nebo pomoc a právo udělit souhlas s lékařskou péčí nebo pomocí,
- právo pojmenovat dítě,
- právo zajistit pro dítě náboženskou výchovu.

Rodičovská odpovědnost by měla být vykonávána vždy v nejlepším zájmu dítěte a před přijetím důležitého rozhodnutí by měli být konzultováni všichni nositelé rodičovské odpovědnosti. Pokud však není možné dosáhnout dohody, může být o vyřešení dotyčné záležitosti požádán soud.

2 Kdo obvykle nese rodičovskou odpovědnost vůči nezletilému?

Pokud jsou rodiče dítěte v době jeho narození manželé, nese rodičovskou odpovědnost k dítěti každý z nich.

Pokud nebyli rodiče dítěte v době jeho narození manželé, bude mít matka automaticky rodičovskou odpovědnost k dítěti a otec může nabýt rodičovskou odpovědnost k dítěti:

- sňatkem s matkou,
- podáním žádosti soudu, aby vydal rozhodnutí o rodičovské odpovědnosti v jeho prospěch,
- uzavřením dohody s matkou o rodičovské odpovědnosti (viz otázka č. 5) nebo
- registrací jako otec dítěte (to se týká pouze narození registrovaných ve Spojeném království po 15. dubnu 2002).

Pokud nesezdaný otec nabyl rodičovskou odpovědnost na základě soudního rozhodnutí, dohody nebo registrace, může být výkon této odpovědnosti ukončen pouze rozhodnutím soudu.

Jestliže soud vydá nesezdanému otci rozhodnutí o bydlišti dítěte, musí v případě, že by jinak neměl rodičovskou odpovědnost, vydat v jeho prospěch také rozhodnutí o rodičovské odpovědnosti.

Osoby, které nejsou rodiči, mohou nabýt rodičovskou odpovědnost k dítěti na základě soudního rozhodnutí.

3 Pokud rodiče nejsou způsobilí nebo si nepřejí nést rodičovskou odpovědnost vůči svým dětem, je možné místo nich jmenovat jinou osobu?

Osoba, která má rodičovskou odpovědnost k dítěti, nemůže tuto odpovědnost postoupit ani převést. Může však pověřit výkonem této odpovědnosti jejím jménem jinou osobu.

Osoba, která není rodičem, může mimoto nabýt rodičovskou odpovědnost k dítěti získáním soudního rozhodnutí (například rozhodnutí o bydlišti, rozhodnutí o okamžité ochraně nebo rozhodnutí o svěřeni do péče).

Rodič totiž neztrácí automaticky rodičovskou odpovědnost k dítěti pouze z toho důvodu, že ji nabyla jiná osoba. Rozhodnutí o osvojení však přenáší rodičovskou odpovědnost z biologických rodičů na osvojitele.

Je-li rodič nositelem rodičovské odpovědnosti k dítěti, může jmenovat osobu, která má být opatrovníkem dítěte v případě úmrtí rodiče.

4 Jestliže jsou rodiče rozvedeni nebo žijí odděleně, jak se stanoví rodičovská odpovědnost pro budoucnost?

Rodičovská odpovědnost k dítěti pokračuje i po rozvodu a je omezena pouze v rozsahu, v jakém dobrovolná dohoda nebo soudní rozhodnutí urovnává spory mezi rodiči nebo rodiči a třetími osobami.

5 Jestliže se rodiče dohodnou na otázkách rodičovské odpovědnosti, jaké náležitosti musí splnit, aby tato dohoda byla právně závazná?

Jestliže rodiče nejsou sezdaní, mohou uzavřít dohodu o rodičovské odpovědnosti. Tato dohoda musí být uzavřena ve formě stanovené v

[předpisech Severního Irska týkajících se dětí \(dohoda o rodičovské odpovědnosti\) z roku 1996 \(Children \(Parental Responsibility Agreement\) Regulations \(Northern Ireland\) 1996\)](#)

dosvědčena a

podána spolu se dvěma kopiemi úřadu péče a ochrany (Office of Care and Protection) při Královském soudním dvoře (Royal Courts of Justice) na adrese Chichester Street, Belfast, BT1 3JF.

Pokud byli rodiče manželé, mohou se v případě rozluky nebo rozvodu dohodnout na tom, jak chtějí plnit své rodičovské povinnosti, a nechat tuto dohodu schválit ve formě soudního rozhodnutí, jež může být později změněno s přihlédnutím ke změně okolností.

6 Jestliže se rodiče nedohodnou o otázkách rodičovské odpovědnosti, jaké jsou alternativní prostředky pro vyřešení sporu bez účasti soudu?

V Severním Irsku existuje řada agentur, které poskytují mediační služby a mohou pomoci při smírném řešení sporů. Informace jsou k dispozici na internetových stránkách [UK College of Family Mediators](#), [Family Mediation Northern Ireland](#), [Barnado's Northern Ireland](#), [Family Support Northern Ireland](#), [Dispute Resolution Service Northern Ireland](#) a [Mediation and Counselling Northern Ireland](#).

7 Jestliže se rodiče obrátí na soud, o jakých otázkách týkajících se nezletilého může soud rozhodnout?

Soudy v Severním Irsku mají k dispozici širokou škálu pravomocí, a mohou řešit zejména otázky týkající se –
přemístění dítěte ze Severního Irsku,
bydliště dítěte (kde a s kým by dítě mělo žít),
styku (kdy, kde a kým může být dítě v kontaktu),
finančního zajištění,
vzdělávání,
náboženské výchovy,
lékařského ošetření,
správy majetku dítěte.

8 Jestliže soud rozhodne o svěřením dítěte do péče výlučně jednomu z rodičů, znamená to, že tento rodič může rozhodovat o všem, co se tohoto dítěte týká, aniž by to musel konzultovat s druhým rodičem?

Soudy uznaly potřebu flexibilních a praktických ujednání, je-li to možné. Pokud se o dítě stará jeden rodič, musí být tento rodič schopen přijímat rozhodnutí, která je třeba učinit v době, kdy je dítě v jeho péči.

Zároveň se očekává, že významná rozhodnutí budou projednána s druhým rodičem a vyřešena smírnou cestou. Pokud však není dosaženo dohody, může soud vydat rozhodnutí v konkrétní věci (které řeší konkrétní otázku) nebo zákaz (který upřesňuje druh rozhodnutí, jež nelze přijmout bez souhlasu soudu). Existuje-li s ohledem na dítě platné rozhodnutí o bydlišti, nesmí žádná osoba změnit příjmení dítěte nebo je přemístit ze Spojeného království na dobu delší než jeden měsíc bez písemného souhlasu každé osoby, která má rodičovskou odpovědnost, nebo svolení soudu.

9 Jestliže soud rozhodne o společné péči rodičů, co to v praxi znamená?

Je-li dítě s jedním rodičem, přijímá tento rodič potřebná běžná rozhodnutí. Očekává se však, že ohledně důležitých rozhodnutí bude konzultován druhý rodič.

10 Na jaký soud nebo úřad je třeba se obrátit s žalobou přiznání o rodičovské odpovědnosti? Jaké náležitosti je nutno dodržet a jaké dokumenty je třeba předložit?

Návrh na vydání rozhodnutí, kterým se přiznává rodičovská odpovědnost, by měl být zpravidla podán soudu pro rodinné záležitosti (Family Proceedings Court). Pokud však u jiného soudu probíhají jiná rodinná řízení týkající se dítěte, může být návrh podán u tohoto soudu.

Řízení zahájená u soudu pro rodinné záležitosti mohou být postoupena Centru rodinné péče (Family Care Centre) nebo vrchnímu soudu (High Court), a to z řady důvodů (pokud jsou například složitá nebo se týkají otázky obecného veřejného zájmu).

Adresy a telefonní čísla soudů jsou k dispozici na internetových stránkách [Soudní služby Severního Irsku \(Northern Ireland Courts and Tribunal Service\)](#).

Existuje řada formulářů, které je třeba vyplnit a podat v příslušné soudní kanceláři. Většinou se jedná o standardní formuláře. Soudní kancelář bude moci poskytnout kopie formulářů a vysvětlit, jak je vyplnit. Zaměstnanci soudu však nemohou poskytovat právní poradenství ani vám sdělit, co je třeba uvést. Je rovněž třeba uhradit soudní poplatek.

11 Jaké řízení se v těchto případech používá? Existuje zrychlené řízení?

Při podání návrhu stanoví soudní kancelář datum konání jednání a druhá strana bude o tomto datu informována. Není-li záležitost vyřešena před stanoveným datem jednání, posoudí smírčí soudce nebo soudce důkazy a přijme rozhodnutí. Neexistuje zrychlené řízení za účelem nabytí rodičovské odpovědnosti.

12 Mohu získat právní pomoc na pokrytí nákladů řízení?

Máte právo požádat o právní pomoc. Výše poskytnuté finanční pomoci (pokud bude vůbec přiznána) však podléhá posouzení finančních prostředků. I když budete uznáni za finančně způsobilé, budete možná muset poskytnout finanční příspěvek na úhradu nákladů. Po dohodě může být tento příspěvek po určitou dobu splácen Agentuře pro právní služby (Legal Services Agency). Kromě kritérií finanční způsobilosti musíte vyhovět také testu odůvodněnosti návrhu, tj. musí existovat přiměřené důvody pro zahájení řízení nebo pro obhajobu a ve všech případech musí být rozumné tak učinit.

13 Je možno se odvolat proti rozhodnutí ve věci rodičovské odpovědnosti?

Opravný prostředek se podává:

proti rozhodnutí soudu pro rodinné záležitosti Centru rodinné péče a

proti rozhodnutí Centra rodinné péče k vrchnímu soudu (High Court)

v případě odvolání proti vydání rozhodnutí nebo proti odmítnutí vydat rozhodnutí.

V řízení o opravném prostředku může vrchní soud na návrh účastníka řízení požádat o stanovisko ohledně právní otázky odvolací soud (Court of Appeal). V opačném případě je rozhodnutí vrchního soudu pravomocné.

Rozhodnutí odvolacího soudu ve věci předložené vrchním soudem je konečné.

14 V určitých případech může být nezbytné obrátit se na soud, aby rozhodnutí ohledně rodičovské odpovědnosti vymohl. Jaký postup se v těchto případech použije?

U soudu pro rodinné záležitosti (jenž projednává většinu záležitostí týkajících se dětí) lze podat návrh na vyřešení určité otázky týkající se výkonu rodičovské odpovědnosti. Kontaktní údaje jsou uvedeny výše.

15 Co bych měl učinit, aby bylo rozhodnutí o rodičovské zodpovědnosti, které bylo vydáno soudem v jiném členském státě, uznáno a vykonáno v tomto členském státě?

Nařízení Rady (ES) č. 2001/2003 („Brusel IIa“) stanoví, že některá rozhodnutí o výkonu rodičovské odpovědnosti vydaná v jednom členském státě mají být vykonána v jiném členském státě.

Rozhodnutí musí být v tomto jiném státě prohlášeno vykonatelným. V Severním Irsku musíte požádat o zaregistrování rozhodnutí u vrchního soudu.

16 Na který soud v tomto členském státě bych se měl obrátit, chci-li napadnout uznání rozhodnutí o rodičovské zodpovědnosti, které bylo vydáno soudem v jiném členském státě? Jaký postup se v těchto případech použije?

Napadnout uznání byste museli u soudu v jiném členském státě postupem platným u tohoto soudu.

17 Jaké právo použije soud v řízení o rodičovské zodpovědnosti, jestliže dítě nebo strany nežijí v tomto členském státě nebo mají různou státní příslušnost?

Řízení musí být zahájeno u soudu, v jehož obvodu má dítě obvyklé bydliště.

Jestliže soud v Severním Irsku rozhodne, že je příslušný zabývat se danou věcí, použije právo Severního Irsku.

Tyto internetové stránky jsou součástí portálu [Vaše Evropa](#).

Velice vítáme jakoukoli [zpětnou vazbu](#) ohledně užitečnosti poskytnutých informací.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Poslední aktualizace: 11/08/2021

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.